ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREŞTI
Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Şcoala Doctorală Economie 1

MIGRAȚIA FORȚEI DE MUNCĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ - NOI PROVOCĂRI

Răzvan Bujor

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Diana-Mihaela Țîrcă

Bucureşti, 2026

REZUMAT

Migrația internațională reprezintă unul dintre procesele definitorii ale societăților contemporane, cu implicații economice și sociale. Aceasta influențează funcționarea piețelor muncii, dinamica convergenței între state și echilibrele demografice. Intensificarea mobilității populației active în ultimele decenii este corelată cu extinderea Uniunii Europene, aprofundarea interdependențelor economice și persistența decalajelor de dezvoltare.

În plan metodologic, cercetarea utilizează modelul Elastic Net, ales pentru capacitatea de a gestiona un număr ridicat de variabile explicative și pentru stabilitatea rezultatelor în condiții de multicoliniaritate. Această metodă permite identificarea variabilelor relevante și estimarea relațiilor dintre migrație și indicatorii economici analizați.

În cadrul analizei empirice, statele membre ale Uniunii Europene au fost grupate prin utilizarea algoritmului k-means, pentru a evidenția diferențele structurale dintre economii. Rezultatele obținute indică faptul că impactul migrației asupra creșterii economice diferă în funcție de nivelul de dezvoltare economică și de specificul fluxurilor migratorii analizate.

Rezultatele indică o transformare a profilului migratoriu: emigrația își reduce intensitatea, în timp ce imigrația devine tot mai relevantă. Rezultatele evidențiază existența unor relații semnificative între migrație și evoluția indicatorilor economici analizați, însă intensitatea acestora diferă în funcție de contextul național și de perioada analizată. În anumite situații, migrația contribuie la susținerea creșterii economice, în timp ce în altele efectele sunt mai reduse sau indirecte. Aceste diferențe reflectă caracterul complex al fenomenului și necesitatea unei abordări adaptate fiecărui context.

CUPRINS

REZUMAT 2

INTRODUCERE..... Error! Bookmark not defined.

OBIECTIVELE CERCETĂRII ..... Error! Bookmark not defined.

CAPITOLUL 1 CADRUL TEORETIC ȘI CONCEPTUAL AL MIGRAȚIEI .... Error! Bookmark not defined.

1.1 DELIMITĂRI CONCEPTUALE PRIVIND MIGRAȚIA.....**Error! Bookmark not defined.**

1.2 TAXONOMIA MIGRAȚIEI .....**Error! Bookmark not defined.**

1.2.1 Definiții și încadrare .....**Error! Bookmark not defined.**

1.2.2 Mobilitate vs. migrație: perspective conceptuale și juridice .**Error! Bookmark not defined.**

1.3 TEORII CLASICE ȘI MODERNE ALE MIGRAȚIEI.....**Error! Bookmark not defined.**

CAPITOLUL 2 FUNDAMENTE ISTORICE ȘI STRUCTURALE ALE MIGRAȚIEI ..... Error! Bookmark not defined.

2.1 CONTEXTUL ISTORIC ȘI ACTUAL AL MIGRAȚIEI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ Error! Bookmark not defined.

2.1.1 Perspective istorice și evoluția migrației în spațiul european ..... **Error! Bookmark not defined.**

2.1.2 Context demografic actual și presiuni structurale asupra pieței muncii la nivel european.....**Error! Bookmark not defined.**

2.1.3 Criza migrației forțate după 2014: evoluția cererilor de azil și implicații socio-economice în statele UE.....**Error! Bookmark not defined.**

2.1.4 „Noua migrație" în Europa: diversificarea fluxurilor, tipologii de migranți și schimbarea politicilor de imigrație .....**Error! Bookmark not defined.**

2.2 PARCURSUL ISTORIC AL MIGRAȚIEI ROMÂNEȘTI .....**Error! Bookmark not defined.**

2.2.1 Revoluția din 1989 și începutul migrației românești moderne ..... **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2 Perioada de preaderare (2000–2006): liberalizare treptată și migrație economică .... **Error! Bookmark not defined.**

2.2.3 Parcursul României către integrarea în Uniunea Europeană și mobilitatea imediată (2007–2009).....**Error! Bookmark not defined.**

2.2.4 Efectele crizei economice din 2008 asupra migrației românești ..... **Error! Bookmark not defined.**

2.2.5 Mobilitatea forței de muncă după perioada de criză (2011–2019) ..... **Error! Bookmark not defined.**

2.2.6 Pandemia de COVID-19 și efectele temporare asupra migrației (2020–2021)..... **Error! Bookmark not defined.**

2.2.7 Migrația în perioada post-pandemică: noi tendințe și provocări (2022–prezent).....**Error! Bookmark not defined.**

CAPITOLUL 3 FACTORI DETERMINANȚI AI MIGRAȚIEI ȘI IMPACTUL ECONOMIC AL REMITENȚELOR ..... Error! Bookmark not defined.

3.1 FACTORI ISTORICO-POLITICI .....Error! Bookmark not defined.

3.2 MOTIVAȚIA - CA FACTOR DETERMINANT AL MIGRAȚIEI .....Error! Bookmark not defined.

3.3 REȚELE: FAMILIE ȘI PRIETENI .....Error! Bookmark not defined.

3.4 PREJUDECĂȚI PRIVIND STATUTUL ȘI AVERSIUNEA FAȚĂ DE PIERDERI.....Error! Bookmark not defined.

3.5 REMITENȚE FINANCIARE.....Error! Bookmark not defined.

3.5.1 Defalcarea remitențelor din Spania, Italia și Marea Britanie.....Error! Bookmark not defined.

3.5.2 Evoluția și impactul remitențelor asupra economiei românești .....Error! Bookmark not defined.

3.5.3 Studiu de Caz: Republica Moldova și România – comparație a remitențelor și impactul asupra PIB-ului .....Error! Bookmark not defined.

3.6 DIMENSIUNILE ȘI CONSECINȚELE MIGRAȚIEI: IMPLICAȚII ȘI TRANSFERURI.....Error! Bookmark not defined.

3.6.1 Rolul migrației în dinamica pieței muncii: provocări și oportunități Error! Bookmark not defined.

3.6.2 Consecințele migrației asupra economiilor din statele de origine: remitențele și dezvoltarea locală.....Error! Bookmark not defined.

3.6.3 Migrația și politicile sociale: impactul asupra sistemelor de asistență socială și sănătate .....Error! Bookmark not defined.

3.6.4 Migrația și educația: provocări și oportunități pentru migranți.....Error! Bookmark not defined.

CAPITOLUL 4..... Error! Bookmark not defined.

IMPACTUL FENOMENULUI MIGRAȚIONIST ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE – ANALIZA CLUSTER ..... Error! Bookmark not defined.

4.1 METODOLOGIE .....Error! Bookmark not defined.

4.2 MODELUL DE REGRESIE CU REGULARIZARE ELASTIC NET (ENET) .....Error! Bookmark not defined.

4.3 REZULTATE ȘI DISCUȚII .....Error! Bookmark not defined.

4.3.1 Identificarea clusterelor semnificative în analiza impactului fenomenului migraționist asupra creșterii economice .....Error! Bookmark not defined.

4.3.2 Analiza țărilor cu PIB per capita ridicat și un volum semnificativ al investițiilor străine directe.....Error! Bookmark not defined.

4.3.3 Evaluarea clusterului de țări cu PIB per capita ridicat și fluxuri consistente de investiții străine directe ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.3.4 Impactul economic asupra statelor cu PIB per capita ridicat și nivel ridicat al investițiilor externe ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.3.5 Interpretarea clusterelor și relația dintre PIB, migrație și productivitate ..... **Error! Bookmark not defined.**

CAPITOLUL 5 MIGRAȚIA ROMÂNILOR ȘI IMPACTUL ASUPRA PRODUCTIVITĂȚII ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIONAL ȘI PROFESIONAL ..... Error! Bookmark not defined.

5.1 NIVELUL DE EDUCAȚIE ȘI CALIFICĂRILE MIGRANȚILOR ȘI REPATRIAȚILOR ROMÂNI ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.1.1 Profilul educațional și profesional al migranților români – efecte asupra pieței muncii din țările de proveniență și destinație ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.1.2 Educația și productivitatea - legătura dintre calificările migranților și impactul pe termen lung asupra economiei ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.1.3 Integrarea repatriaților cu înaltă calificare și contribuția lor la creșterea productivității ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.2 CRIZA UCRAINEANĂ ȘI IMPACTUL REFUGIAȚILOR ASUPRA ECONOMIEI ROMÂNIEI ȘI UNIUNII EUROPENE ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.2.1 Contextul migrației refugiaților din Ucraina – politici europene de gestionare ..... **Error! Bookmark not defined.**

5.2.2 Impactul economic al crizei refugiaților asupra pieței muncii și serviciilor publice .. **Error! Bookmark not defined.**

5.2.3 Studii comparative - diferențe în rata productivității și adaptarea refugiaților față de migranții economici ..... **Error! Bookmark not defined.**

CONCLUZII ..... **Error! Bookmark not defined.**

BIBLIOGRAFIE ..... **Error! Bookmark not defined.**

LISTA TABELE ..... **Error! Bookmark not defined.**

LISTA FIGURI ..... **Error! Bookmark not defined.**